

Óbudai Egyetem

Keleti Károly Gazdasági Kar

Módszertani és Menedzsment Intézet

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI DOLGOZAT

A BOLDOGSÁG-INDEX ÉS A GDP KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK

Szerzők: Keszthelyi Zsófia

műszaki menedzser BSc. szak, II. évfolyam

Béres Antónia

műszaki menedzser BSc. szak, II. évfolyam

Konzulens: Dr. Nagy Viktor

egyetemi docens

Budapest, 2022.04.21

Tartalomjegyzék

Absztrakt	1
1. Bevezetés	1
2. A boldogság pszichológiája	2
3. A boldogság-index	5
3.1 A boldogság sokszínűsége, a két véglet	5
3.2 Mik a boldogság befolyásoló tényezői?	6
3.3 A boldogság-index eredete	6
3.4 A boldogság-index mérése	7
3.5 A társadalmon belüli összetartás szerepe a boldogságban	9
3.6 A korrupció és a boldogság közötti összefüggések	9
4. Magyarország helyzete a World Happiness Index alapján	10
4.1 Magyarország helyzete Európában és az EU-ban	11
5. GDP.....	13
5.1 A GDP alapján az anyagi jólét vizsgálata	15
5.2 Bhután.....	15
6. Kutatásunk kiértékelése	17
6.1 Narkotikumok és a boldogság közötti összefüggések	22
6.2 További vizsgálatok.....	26
6.3 Hipotézis vizsgálatok, függetlenség vizsgálatok	29
6.4 Következtetések.....	34
Felhasznált irodalom	35
Mellékletek.....	36

Absztrakt

A fejlett világ társadalmait jelenleg többnyire olyan emberek alkotják, akik monoton hétköznapijaikban élnek és nincs idejük a boldogság kérdésével komolyan foglalkozni. Pedig az elégedettség és a boldogság érzete alapvető hatást gyakorol a teljesítményre. Egy ország teljesítményének megítélése során elsődlegesen a GDP és hasonló makrogazdasági mutatószámok kerülnek elő; ezek népességre vetített nagysága segíthet a képet árnyalni. Esetleg szóba kerül a vásárlóerő paritás is az életszínvonal tágabb vizsgálatához kapcsolódóan. Az emberek belső világának kérdése, a boldogság mérése azonban meglehetősen háttérbe szorul, ha egyáltalán sor kerül rá. A dolgozat célja, hogy bemutassa, hogyan is lehet a boldogságot mérni, továbbá a boldogság-index és Magyarország a világ országai közötti helyének vizsgálatára is sor kerül az egyes felmérések tükrében. Saját kutatás alapján azonosításra kerülnek azok a tényezők, melyek a boldogság érzésének összetevői lehetnek, melyekre hatást gyakorolva várhatóan emelhető az emberek vagy egy társadalom elégedettségi, boldogsági szintje.

1. Bevezetés

Alapvetően a boldogságot, mint fogalmat, érzést, mutatószámot rettenetesen nehéz megfogni. Sokszínűségéből adódóan nem is létezik megfelelő definíció ennek bemutatására. A boldogságot gazdasági mutatószámmá alakítani már önmagában is nagy feladat, pláne, ha még ezzel jellemezni is akarunk egy adott társadalmat. Napjainkban már előrehaladott ez a fajta megközelítése a társadalmi jólétnek, illetve a társadalom helyzetének felmérését már a boldogság-index is meghatározza. Na de, hogyan is kapcsolódik ez a társadalomhoz? Hogyan is lehet ezzel mérni, van-e egyáltalán értelme annak, hogy ezzel mérjünk bármit is? A válasz koránt sem egyértelmű.

Vannak olyan országok, amelyek már egyáltalán nem használják a GDP mutatószámait, csak és kizárólag a boldogság-index alapján kategorizálják be az egyes országokat. Lehetséges, hogy ez a jövő és másra már nincs is szükségünk? De valójában, mi is az igazi boldogság? Milyen összetevői vannak? Sok mindent hiszünk róla, sokszor elhihetjük, hogy boldogok vagyunk, de igazából mégsem. Egyre többre vágyunk, nagyobb lakásra, jobb autóra, több pénzre, jobb karrierre, de közbe elfelejtjük azt, ami igazán fontos, saját magunkat és a saját érzéseinket. Elrohan mellettünk a világ anélkül, hogy bármit is megélnénk belőle. Talán ez az oka az általános boldogtalanságnak, amely az egész világra rátelepszik és nem hagy bennünket boldogan élni.

2. A boldogság pszichológiája

Hogyan is tudnánk definiálni a boldogságot? Ehhez a kérdéshez Arisztotelész kora óta nem jutottunk közelebb. A mai napig csak homályos megfogalmazások születtek és különböző ok-okozati összefüggések arra, a kérdésre, hogy valójában mi is a boldogság. Noha a fogalmat nagyon nehéz körül határolni egy biztos, az emberek minden másnál jobban vágnak a boldogságra. Sok ember vesztegeti el az életét úgy, hogy igazán sohasem volt boldog, nem találja meg az ehhez vezető utat.

A boldogság keresésében az a legnehezebb, hogy ez nem olyan dolog, ami csak úgy megtörténik velünk, de tudatosan törekedni sem lehet rá, nem is a külső tényezőktől függ, hanem kizárólag saját magunktól. Paradox módon az emberek mindig egy külső tényezőtől várják a csodát, valójában pedig nem is arra vágnak, hogy szebb alakjuk, jobb autójuk, nagyobb házuk legyen, hanem arra, hogy jól érezzék magukat. Az emberek akkor érzik magukat a legjobban, amikor azért küzdenek, hogy kihasználják a saját lehetőségeiket és irányítás alá vonják a saját szellemi energiájukat. Ez a fajta irányítás, kontroll a saját életük fölött jó érzést ad. A boldogság elérését az is megnehezíti, hogy noha végtelenül szomorú belátni, de a világegyetemet nem azért teremtették, hogy az ember szükségleteit kielégítse és nem a lélek megnyugtatósára tervezték. J.H. Holmes szavaival élve „A világegyetem nem ellenség, de nem is barátságos. Egyszerűen csak közömbös”. A dolgunkat az is nehezíti, hogy folyamatosan elégedetlenek vagyunk a jelenlegi helyzetünkkel. Amint egy szükségletünk kielégül, már is kevés lesz, és azonnal többet szeretnénk elérni, többre vágyunk. Ez a krónikus elégedetlenség okozza folyamatosan azt az érzést, hogy „mindig készülünk arra, hogy élni fogunk, de sosem élünk igazán” (R.W. Emerson). A folyamatos és egyre növekvő elvárások paradoxonába kerülünk, ahol az élet minőségének a javítása már lehetetlen feladat, mivel annyira a kitűzött célra összpontosítunk, hogy közben elfelejtjük örömmünket lelteni benne. Ebbe az ördögi körforgásba beletartozik az is, hogy mindig a társadalom által kínált jutalmakra fókuszálunk és nem pedig a saját magunk által teremtett jutalmakra. Pedig a társadalmi nyomástól való megszabadulás elengedhetetlen a boldogság eléréséhez. [1]

A boldogság legkézzelfoghatóbb megmagyarázása úgy hangzik, hogy a boldogság a tökéletes élmények sorozata. Ezt a tökéletes élményt nevezzük flow élménynek, vagy áramlat élménynek. Ez az élmény a tevékenység feletti uralom és a kontroll lehetőség. Ezek a tényezők rendkívül

csábítók az ember számára, ilyen helyzetekben érzi magát igazán jól. Az az ember tud igazán boldogan élni, aki már elsajátította a tudatában zajló folyamatok felülbírlásának képességét és ezt a kontrollt gyakorolja saját maga felett. Az ember az egyetlen élőlény a földön, amely boldoggá vagy boldogtalanná tudja tenni saját magát, kizárólag a tudattartalmának megváltoztatásával. A tudatunk valójában a szubjektíven megtapasztalt valóság, vagyis csak azok a dolgok válnak valósággá elménkben, amelyekre odafigyelünk. Ezért tudjuk megváltoztatni csupán a gondolatainkkal a hangulatunkat és a boldogság érzetünket. Vannak olyan emberek, akik természetüknél fogva sokkal pozitívabban látják a világot, ezek azok a személyiségek, akik még egy börtönben is képesek boldogok lenni, mert nem a kerítést nézik, hanem elnéznek fölötte. Képesek még a legrosszabb helyzetből is valami jót kihozni. Ezzel szemben vannak olyan emberek, akik még a luxus körülmények között is boldogtalanok. Érdekes módon az egocentrikus, énközpontú emberek azok, akik soha-sem tudnak egy komplex személyiséggé válni, mert túlságosan saját magukkal vannak elfoglalva, a saját énjükre koncentrálnak. Ezzel szemben az autotelikus személyiségek azok, akik képesek boldogok lenni ott is, ahol mások nem. [2]

A mi társadalmunkban különösen nagy hangsúlyt fektetünk a boldogság jelképeire, amelyek már túlságosan erősek és egy torz képet tükröznek a valóságról. Ezek a jelképek a vagyon, a hatalom, a társadalmi helyzet, azt hisszük, hogy ezektől leszünk boldogok, pedig nem, hanem a tökéletes, áramlat élményektől. Ehhez szükséges egy olyan célt kitűznünk magunk elé, amely értelmet ad az életünknek, és amiért érdemes küzdeni. Arendt szerint ennek a végső nagy célnak valamilyen módon érintenie kell a halandóság kérdését, mert ettől lehet csak igazán nagy cél. [3]

Noha vitathatatlan, hogy ahhoz, hogy a kiteljesedés ezen szintjére érjünk és a flow élményeket folytonosan egymás után éljük meg, szükségünk van egy „alapra”. A Maslow piramishoz hasonlóan egy 4 szintből álló piramist kell elképzelnünk. A legalsó szinten a fizikai szükségletek állnak, napjainkban az emberiség igencsak számottevő százalékának az egyetlen célja az életben maradás. A következő szinten a közösséghez való tartozás helyezkedik el, a családhoz, barátokhoz, vallási vagy etnikai csoportokhoz való tartozás. A harmadik szinten a gondolkodó individualizmus kap helyet. Az egyén ismét befelé fordul, és saját magára koncentrálnak. Majd a legfelső szinten az egyéntől való elfordulás kerül középpontba, hogy beleolvadjon egy nagyobb egészbe. Nagyobba, mint a személy maga, lehet ez egy eszme.

Ahhoz, hogy a szinteken feljebb tudjunk lépni a legfontosabb dolog az önismeret, és a belső harmónia megteremtése. Ez a kulcsa annak, hogy tisztában legyünk saját magunkkal, a képességeinkkel és a céljainkkal.

"Ha elfogadjuk, hogy a világegyetem felett nem uralkodni kell, hanem együttműködni vele, akkor a száműzött vándor megkönnyebbülésével érkezünk haza. Ahogy az egyén céljai összeolvadnak az egyetemes áramlattal, az élet is értelmet nyer." (Csíkszentmihályi Mihály) [3] [4]

3. A boldogság-index

3.1 A boldogság sokszínűsége, a két véglet

A világ országaiban a boldogság-index mérése mindenhol más eredményeket fog mutatni, ugyanis, hogyha egy szegényebb régiót veszünk példaként, az, amit a szegényebb emberek tekintenek, értékeknek jóval meghaladják a gazdagabb országok lakosainak értékeit.

Egy, a fejlettség alacsony fokán lévő társadalomban sokszor olyan nélkülözhetetlen dolgok nincsenek jelen az ember életében, mint a megfelelő élelmiszer-ellátás, a (jól) fizető állások, egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés, biztonságos otthonok, tiszta víz és megfelelő higiénia, valamint oktatási lehetőségek.

Másrészről a gazdagabb területeken, ezek javarészt adottak. Szóval, hogyha megkérdezzük például egy mélyszegénységben élő családot, hogy a családot mi tenné boldogabbá akkor nyilván ezek az alapvető szükségletek lesznek túlsúlyban, viszont hogyha egy gazdagabb területről származó embert vagy családot kérdezzük meg - nekik mivel valószínűleg adottak ezek a lehetőségek - más lesz a szükségletük, más fogja boldogabbá tenni őket.

Azok körében, akiknél jellemző a jólét, azonban az is szerepet játszik, hogy a bőség miatt előkerülnek olyan problémák, mint például függőségek, elhízás, cukorbetegség, dohányzással kapcsolatos betegségek vagy étkezési zavarok, valamint pszichológiai rendellenességek.

Esetekben a szerencsejátéktól való függőség, vagy például a közösségi médián való megfelelési kényszer. Ezen okok miatt szintén elégedetlenek, boldogtalanok lesznek az emberek, ami miatt szintén érdekessé válik a boldogság-index mérése.

A magasabb átlagjövedelem sem garancia a jobb életminőségre, ugyanis hiába lesz magasabb az embernek a jövedelme, hogyha többbe kerül az élet, vagy infláció következik be és minden megdrágul.

Hogyha az előbbieket jól átgondolja az ember, akkor felmerülhet az a kérdés, hogy ez az egész csak egy körforgás, egy véget nem érő szélmalomharc?

3.2 Mik a boldogság befolyásoló tényezői?

Sokan egyetértenek abban, hogy fejleszteni kell a társadalmat a boldogság szempontjából, hiszen akkor tudna dinamikusan fejlődni az ország, hogyha boldogok, motiváltak, elégedettek az emberek, akik alkotják azt.

Fejleszteni kellene a szegényebb régiókat, segíteni a mélyszegénységben élőket, komolyabb hangsúlyt fektetni egymás támogatására.

Amikor a boldogság növekedéséről elmélkedünk, az egyik legfontosabb kérdés, hogy hogyan mérjük azt. Akadnak olyan módok, amivel pontosan mérhetjük az emberek jólétét, boldogságát a társadalmon belül. Ahhoz, hogy megértsük, hogy mi befolyásolja ezeket a tényezőket a boldogság és a nyomor okait kell először is megvizsgálnunk, ugyanis mindkét állapot meghatározza a jólétet. Néhány fontos tényező például a jövedelem, munka, közösség és kormányzás, vallás, de további tényező például a mentális és testi egészség a család, a végzettség, a nem és az életkor. Ezek a tényezők ugyanis kölcsönhatásban állnak egymással. [5]

Ugyanakkor a politika is fontos szerepet vállalhatna a boldogság kiteljesedésében: a gazdasági stabilitás, vagy a GDP növelése nem feltétlenül kell előrébb álljon a fontossági sorrendben, mint az emberközpontúság, az országot alakító emberek boldogsága. Hiszen, ha egy országban az emberek alaphangulata elégedetlen, depresszív, az országé sem lesz külön, és nehezebben fogja elérni a fejlődést az állam.

3.3 A boldogság-index eredete

A boldogság-index alapján az ENSZ éves felméréseket készít, amelyet World Happiness Report címmel publikálnak. 2012. április 02-án készült az első World Happiness Report, azzal az indíttatással, hogy egy új, feltörekvő tudományággal ismerkedjenek meg az emberek: a boldogsággal. 150 ország helyzetét vizsgálják, évről-évre. [6]

Világszerte sok politikus és szakértő gondolja azt, hogy fontosabb lenne a lakosok boldogság-indexét mérni az ország GDP-je helyett. A GDP ugyanis csak egy gazdasági tényező, ami nem mutatja meg, hogy az ország lakosai mennyire elégedettek/ boldogok valójában.

A GDP növekedését akár irreleváns tényezők is befolyásolhatják: például egy ország háborús helyzetbe kerül és fegyvereket kezd gyártani, ezzel a fegyverek termelése -a nehézipar fejlődni fog - és ezáltal a GDP is emelkedni kezd. Viszont, ha egy ország háborúba kerül, a boldogság-index csökkenni fog, hiszen ki akarna háborúba menni, elszakadni a családjától, meghalni?

3.4 A boldogság-index mérése

A Gallup World Poll (GWP), a World Values Survey (WVS), a European Values Survey (EVS), és a European Social Survey (ESS) mind azokkal a kérdésekkel foglalkoznak, hogy mik határozzák meg a boldogságot, és olyan kérdőíveket bocsátanak közzé, amelyek segítik megmutatni a boldogság-index alakulását.

Az emberek boldogságának a felmérését hat fő, vizsgálni való tényezőre bontja, amelyek:

- az egy főre jutó bruttó hazai termék (GDP) alapján az anyagi jólét
- a társadalmon belüli támogatás/ támogatottság
- a születéskor várható egészséges élettartam
- a szabadság az élet döntéseiben
- a nagylelkűség
- az országon belüli korrupció

GWP - Gallup World Poll kutatás során megkérdezik a válaszadókat, több mint 150 ország mindegyikében, hogy értékeljék életük minőségét egy 11 pontos skálán 0-tól 10-ig, ahol a létra alsó foka a lehető legrosszabb élettartamot jelenti, a 10 pedig a lehető legjobbat. A kérdőívet kb. 1000, 15 év és 15 öt év feletti tölti ki. Az adatokból látszik, hogy a világ lakosságának több mint egy negyede ötöst válasz ad, ami pontosan a középpontja a lehetőségeknek. Az egyes országokon belüli különbségek az eltérő életkörülményeket tükrözik. [6]

Nagyon nagy különbségek lelhetők fel például az átlagos élettartam értékelésében a világ régiói között, de nagy a különbség láthatóak például az egy főre jutó jövedelem és az egészséges várható élettartam, valamint a baráti kapcsolatokban is.

Általánosságban elmondható az is, hogy nincsen szignifikáns korreláció az országok közötti átlagok és a szórások között az országok globális mintájában.

Az OECD országokban a megyei átlagok és az szórások közötti korreláció szignifikánsan negatív, míg a világ többi részén a korreláció átlagosan pozitív. A magas átlagpontszámmal rendelkező országok közül egyesek meglehetősen nagy egyenlőséggel rendelkeznek a boldogság eloszlásában pl. Dániában és Hollandiában, míg néhány más, meglehetősen magas rangú országban pl. az Egyesült Államok sokkal több a szórás és a lakosság nagyobb hányada alacsony elégedetlenséggel rendelkezik.

Az European Social Survey Azt kérdezi kérdőívében, hogy ha mindent egybe vesszünk, mennyire mondaná az ember, hogy boldog. Ez a kérdőív is 0-tól 10-ig terjedő skálával mér.

A World Values Survey pedig arról mutat beszámolót, hogy mindent egybevetve azt mondaná-e a kitöltő, hogy nagyon boldog, vagy elég boldog, vagy nem túl boldog, vagy egyáltalán nem boldog.

Arról, hogy a gazdasági növekedés hogyan javítja az embereknek a helyzetét Richard Easterlin 1974-ben egy cikket írt, ami Easterlin paradoxként vált ismertté:

Kettő nyilvánvalóan egymásnak ellentmondó jelenségre adott bizonyítékot, az első tény, hogy bármelyik társadalomban egy adott időpontban a gazdagabb emberek átlagosan boldogabbak, mint a szegényebbek. A második tény, hogy idővel sok társadalomban a lakosság átlagosan nem válik boldogabbá amikor az ország jövedelme emelkedik. [7]

Mivel az emberek összehasonlítják magukat más emberekkel, inkább a relatív jövedelem számít, mint az abszolút jövedelem.

Jól le van írva logaritmus formával, hogy az élettél való elégedettség abszolút szintje lineárisan változik a jövedelem logaritmusával.

3.5 A társadalmon belüli összetartás szerepe a boldogságban

A társadalmon belüli támogatás vagy támogatottság szintén egy fontos alappillér ahhoz, hogy egy társadalom boldognak legyen tekinthető, ugyanis hogyha társadalmon belül nem széthúzás, hanem összetartás van jelen, akkor az embereknek az alap hangulata vagy a bizalma javulni fog, amivel az élet minőség is jobb lesz.

Ennek ellenére, sajnos olyan társadalomban élünk, ahol a másinak az eltiprása, a másik lehúzása van jelen, hiszen „csak akkor lehet érvényesülni”, hogyha jobb vagy a másinál és kitűnsz. Az emberek folyamatosan küzdenek azért, hogy életben maradjanak, megőrizték a munkahelyüket, megfelelő életminőséget biztosítsanak maguknak és családjuknak. Emiatt sokan észre sem veszik, hogy a küzdelmeik miatt sokkal kevésbé értékelik az életüket, és képesek eltiporni másokat azért, hogy önmaguknak jobb legyen.

Hogyha társadalmon belül nagyobb lenne az összetartás és nem az lenne a fő cél, hogy elnyomjuk a másikat, hanem hogy segítsük egymást egy sokkal erősebb gazdaságot tudnánk felépíteni és a sokkal erősebb gazdaság miatt jobb életet tudnánk biztosítani magunknak és családjunknak.

Ez szoros összefüggésben van a nagylelkűséggel is, ami szintén egy fő tényező a boldogság felmérésében. Hogyha például valaki jótékonykodni tud, vagy valahogy segíteni tud a szegényeken, javul az élet minőség és a társadalmon belüli összetartás.

3.6 A korrupció és a boldogság közötti összefüggések

Azok az országok, ahol kevésbé korruptak az emberek, jobban tudnak fejlődni. Ezt a tényállást több statisztikai adat és kutatás is alátámasztja.

A korrupció formái például: megvesztegetés, sikkasztás, különféle csalások, összeesküvések, zsarolás stb. Azoknak az embereknek a köreiben terjedt el a korrupció, akiknek a kezében van irányítás, vagy nagyobb pénzösszeggel rendelkeznek, így maguk alá tudják rendelni a szegényebbeket, tehetetleneket.

Hogyha egy ország vezetője, vagy azok, akik alkotják a kormányt, korrupt módon politizálnak, vagy vezetik az országot, az nem sok jóra vezet. Nagyobb mértékű lesz ugyanis az elégedetlenség, és az emberek igazságérzete miatt még boldogtalanabbá válik az ország. [8]

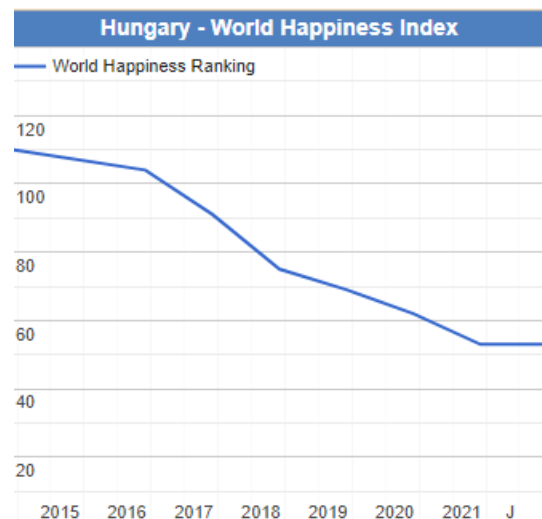
4. Magyarország helyzete a World Happiness Index alapján

A 2013-tól 2020-ig terjedő időszakban a Magyarországra vonatkozó adatok, a 0-tól 10-ig terjedő skálán, a következőképpen alakultak: A magyarországi átlagérték ebben az időszakban 5,35 pont volt, a minimum 4,78 pont 2013-ban és maximum 5,99 pont 2020-ban. A legutóbbi érték 2020-tól 5,99 pont. Összehasonlításképpen: 2020-ban a világátlag 150 ország alapján 5,51 pont, tehát elmondható, hogy a középmezőnyben szerepelünk a világranglistán.

2013-ban a 110-ik helyen voltunk a 150-ból, és évről-évre folyamatos növekedést tapasztaltunk, ugyanis 2021-re az 53-ik helyre kerültünk 5,99-es boldogság értékkel.

Hungary - World Happiness Index		
Date	World Happiness Ranking	World Happiness Index
2021	53 ^o	5.992
2020	53 ^o	6.000
2019	62 ^o	5.758
2018	69 ^o	5.620
2017	75 ^o	5.324
2016	91 ^o	5.145
2015	104 ^o	4.800
2013	110 ^o	4.775

1. ábra: A boldogság-index alakulása évekre bontva Magyarországon
(<https://countryeconomy.com/demography/world-happiness-index/hungary>)

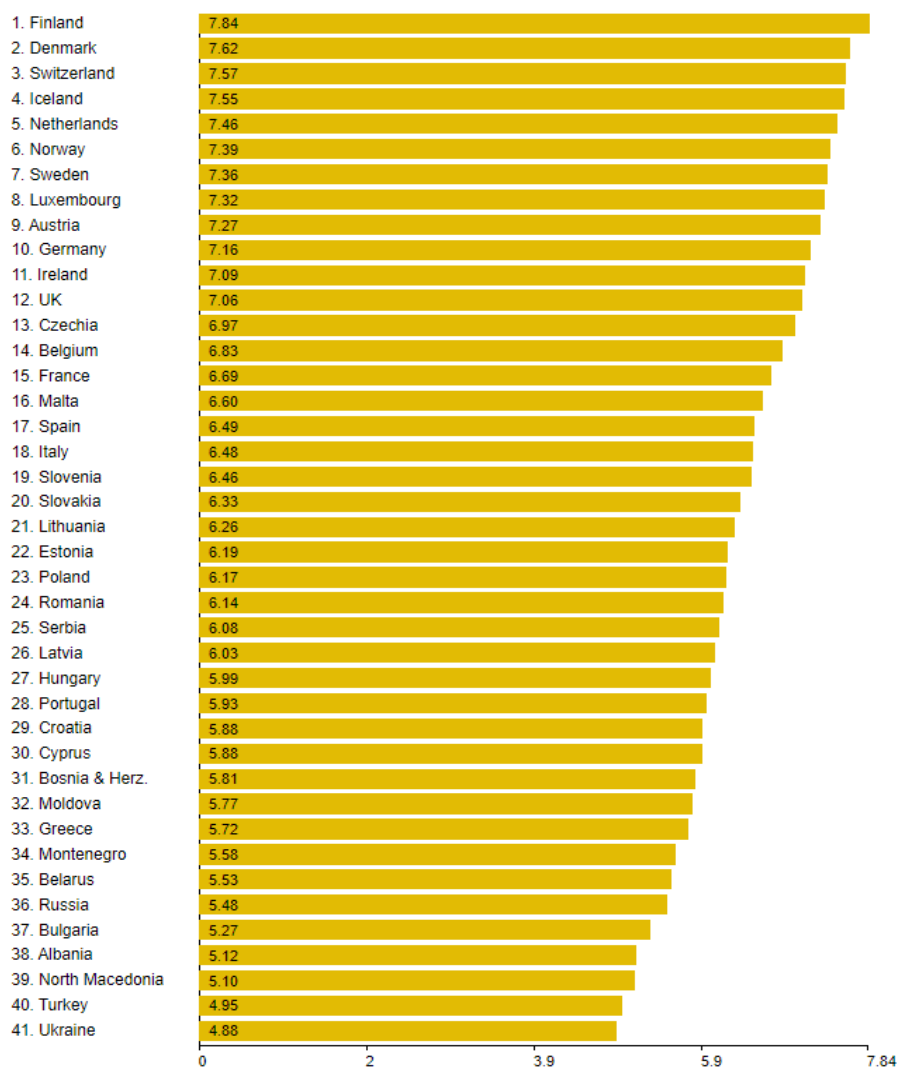

2. ábra: A boldogság-index alakulása évekre bontva Magyarországon
(<https://countryeconomy.com/demography/world-happiness-index/hungary>)

4.1 Magyarország helyzete Európában és az EU-ban

Európában a 41 országból, Magyarország a 27-ik helyen állt 2020-ban, míg Finnország (7,84 pont), Dánia (7,62 pont) és Svájc (7,57 pont) az első 3 hely birtokosai voltak. Az európai átlag, a 41 országra nézve 6,230 volt. Magyarország 5,99-es értékével átlag alatti országnak számított 2020-ban. [1.ábra]

Fontosnak tartottuk ezen kívül a medián érték kiszámítását, ugyanis a medián érték megadásával pontosabban el tudjuk helyezni Magyarországot a ranglista alapján. Így az adatok a következő képpen alakultak:

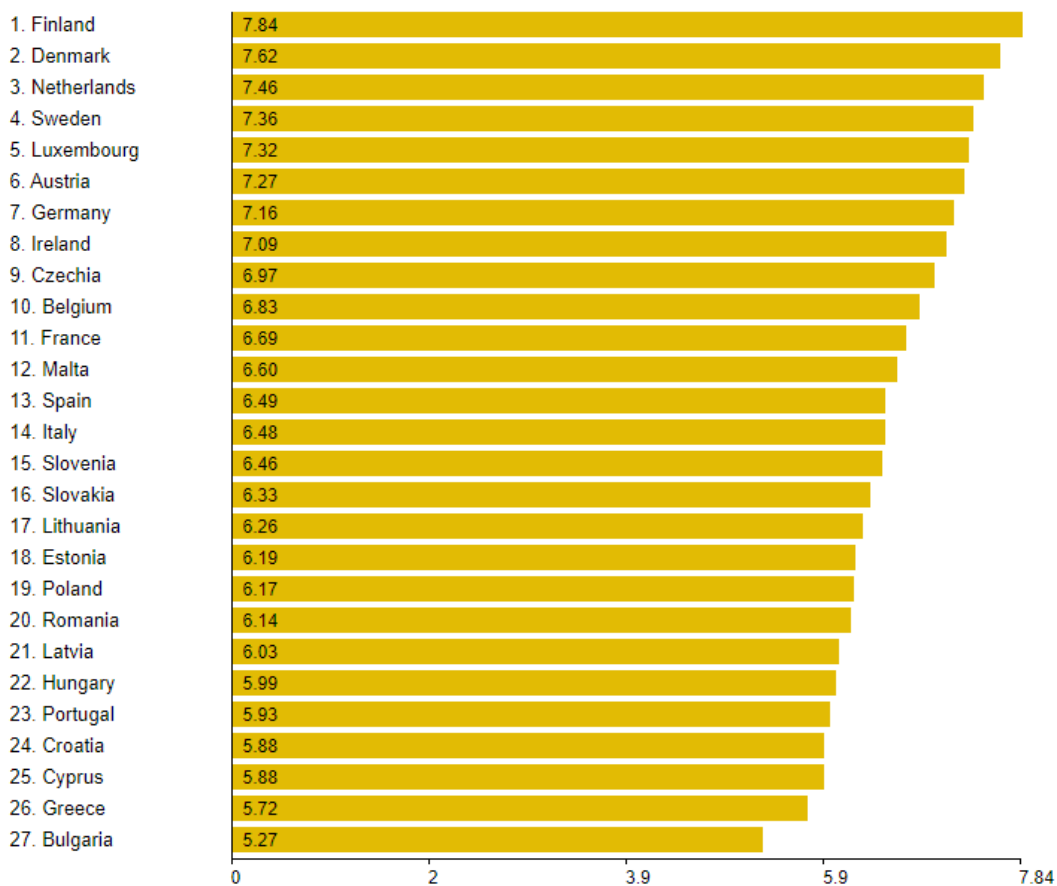
A 6,26-os érték a medián érték, szóval elmondhatjuk, hogy Litvánia 6,26-os értékénél Európa országainak 50%-a nagyobb, míg a másik 50%-a kisebb pontszámmal rendelkezik.

3. ábra: A boldogság-index alapján az európai országok (2020-ban)
<https://www.theglobaleconomy.com/rankings/happiness/Europe/>

Az Európai Unió 27 tagállama között Magyarország a 22-ik helyen állt 2020-ban. Az EU-s átlag a 27 ország adatait tekintve 6,571 pont, tehát Magyarország az 5,99-es pontjával sajnos szintén átlag alatti értékkel rendelkezik.

Mint Európánál, itt is meghatároztuk a medián értékét: 6,48 ponttal Olaszország áll a ranglista közepén. Így tehát elmondható, hogy az Európai Unió országainak 50%-a 6,48 pont felett teljesített, míg a maradék 50%-a 6,48 pont alatt van.

Az alábbi statisztikai számításokkal tehát kijelenthetjük, hogy Magyarország sajnos nem csak az átlagos értékek alapján, de a medián értékek alapján is a teljes adatok 100%-ból 50% alatti értéket képvisel.

4. ábra: A boldogság-index alapján az EU országai (2020-ban)
<https://www.theglobaleconomy.com/rankings/happiness/European-union/>

5. GDP

A bruttó hazai termék (GDP) egy olyan mérőszám, amely egy ország gazdasági teljesítményét igyekszik megragadni. A nagyobb GDP-vel rendelkező országokban nagyobb mennyiségű áru és szolgáltatás keletkezik, és általában magasabb az életszínvonaluk. Emiatt sok polgár és politikai vezető a GDP növekedését a nemzeti siker fontos mércéjének tekinti, gyakran a „GDP-növekedés” és a „gazdasági növekedés” kifejezésekre utalva. Különböző korlátok miatt azonban sok közgazdász azzal érvelt, hogy a GDP-t nem szabad az általános gazdasági siker mutatójaként használni.

A boldogságindexet eredetileg egy mellékes mutatónak szánták a GDP mellé. Az elv az volt, hogy noha a GDP jól reprezentálja a gazdaság és a jövedelem állását, a boldogság index remekül mutatná az adott ország lelkiállapotát. Joseph Stiglitz amerikai közgazdász a boldogság mérésének nagy híve rendkívül nagy hittel és bizalommal áll a boldogság számszerűsítéséhez. Noha egy végtelenül komplex és rengeteg tényező által befolyásolt dologról beszélünk, mégis a világ előrébb tartana, ha sikerülne valamelyest számszerű adatokat kreálni egy fiktív fogalomból. [5][9]

Stiglitz elmélete szerint ez a mérőszám fel tudná nyitni a politikusok és az ország vezetőinek szemét az éppen aktuális lélektani állapotokról egy adott országban. Ez talán változásra készítetné a vezetői réteget. Egy másik álláspont szerint fölösleges, hiszen a politikusok pontosan tudják, hogy az országukban milyen az általános közéleti hangulat és azt, hogy tesznek-e ellene, vagy sem nem egy mérőszám fogja befolyásolni.

Akármelyik nézőpontnak is hiszünk, azt mindenképpen el kell ismernünk, hogy márpedig szükség van egy ilyen fajta mutatóra is, éppen annyira, mint a GDP-re. Noha a GDP hasznossága és realitása is vitatható. Ami biztos, hogy nem elég és nem is lehet egyetlen mutatóval leírni egy egész társadalomnak mind a gazdasági, mind a pénzügyi és lelki helyzetét.

Az emberek többségénél a jövedelem kérdés és az anyagiakról való beszámolás kényes téma, így a kérdőívünkben is próbáltunk arra törekedni, hogy minél kevesebb pénzhez kapcsolódó kérdést kapjanak a kitöltők. Ennek ellenére ahhoz, hogy reális képet kapjunk a magyar emberek – a kitöltőink – anyagi helyzetéről egy pár kérdésben megjelent a téma. [10]

Nehéz feladatnak éltük meg, hogy a GDP-ről reális adatokat kapjunk a kitöltőinkön keresztül. A fő kiindulási szempontunk az volt, hogy a jövedelmen keresztül vizsgáljuk meg a GDP-t és vonjunk le következtetéseket belőle.

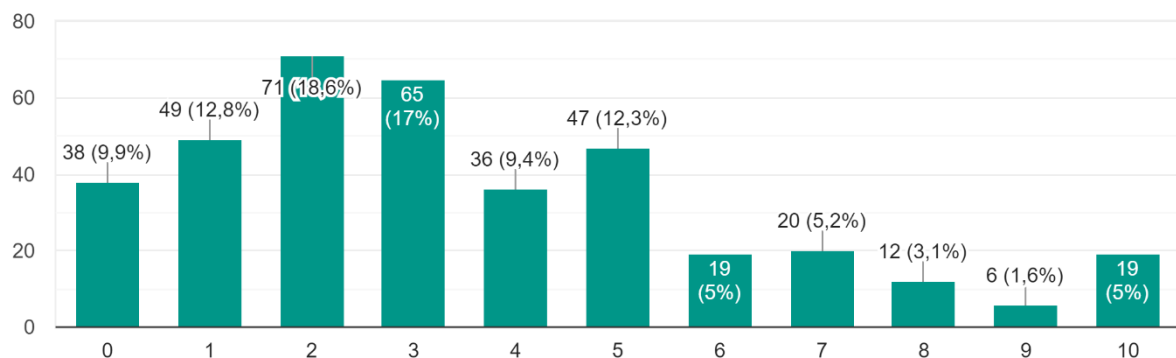
Mivel a GDP alakulását nagyban befolyásolja a jövedelem nagysága, így a kérdőívünkben is inkább erre fektettünk hangsúlyt.

Olyan kérdésekre kerestük a választ, hogy mennyi az egy főre jutó bruttó átlagkeresete az embereknek, jövedelmének hány százalékát tudja félretenni hónap végén az egyén, mit kezdene egy nagyobb pénzösszeggel, ha megkapná most, valamint, hogy elégedett-e a fizetésével a kitöltő.

A kitöltők körében megkérdeztük továbbá az is, hogy kaptak-e valamilyen anyagi segítséget, például szülői/nagyszülői támogatást.

Magyarországon napjainkban, a növekvő infláció, a járványhelyzet és a hazánkat környező külpolitikai viszonyok miatt egyre nehezebb a megélhetés. Nehézzé vált az is, hogy a korábbi életszínvonalunkat megtartsuk és úgy éljük életünket, mintha semmi sem történt volna. Éppen ezért még nehezebb kérdéssé vált az is, hogy az egyének jövedelmük hány százalékát tudják félre tenni, ha egyáltalán képesek rá a kialakult helyzet miatt.

Kérdőívünkben erre a kérdésre is kerestük a választ, és az alább látható kimutatás jól szemlélteti az eredményeket:

A jövedelemből hány százalékot raknak félre (saját ábra)

A vízszintes tengely mutatja, hogy hány százalékát tudják az emberek félretenni a jövedelmüknek. A 0-s érték a 0%-ot jelenti, míg az 1-es a 10%-ot stb.

A függőleges tengelyen azok az adatok szerepelnek, hogy mennyi ember tudja félretenni a százalékos értékeknek megfelelő jövedelem mennyiséget.

Az adatokból az következik, hogy az emberek 10%-a nem tud félretenni semennyit a hónap végre és a kitöltők 68%-a nem tudja félre tenni még a jövedelmének a felét sem.

5.1 A GDP alapján az anyagi jólét vizsgálata

A GDP növekedő mantrává vált. A boldogság-kutatás első tanulsága az viszont, hogy a GDP mérés ugyan értékes cél, de más dolgok sokkal fontosabbak lehetnek. A GDP-t nem szabad odáig húzni, hogy a gazdasági stabilitás veszélyben legyen, vagy a közösségi kohézió megsemmisüljön, vagy a gyengék elveszítsék a méltóságukat vagy helyüket a gazdaságban. [5]

A legszegényebb országoknál a boldogság, inkább az emberi kapcsolatok minőségétől függ, mint a jövedelemtől. A leggazdagabb országokban viszont elengedhetetlen, hogy az emberek boldogságát alárendeljük a gazdasági érdekeknek. A jövedelem határhasznossága alacsony, ha a jövedelem magas. A gazdaság szolgálja az embert, nem fordítva.

Az emberek és az országok néha olyan görcsösen szeretnék a GDP-t növelni, hogy nem gondolnak bele akár az éghajlati vagy a természeti következményekbe sem. Így hosszú távon több negatív hatást is elérnek, például. növekszik az üvegházhatás, és mérgezzük a Bolygónkat a sok szeméttel

5.2 Bhután

Bhután volt az első ország 1972-ben, ahol a GDP-t teljes mértékben eltörölték és helyette csak a boldogságindexre fókuszáltak. Akkoriban még egyáltalán nem volt elfogadott dolog a boldogság mérése, sőt a világ többi országa koránt sem szimpatizált a gondolattal, miszerint csak a boldogságindex legyen a mérőszáma a jólétnek.

Hogyan is függ össze a jövedelem és a boldogság? Bhután példája többek között azért is rendkívül érdekes, mivel ez a világ legszegényebb országa, mégis, minden második ember boldognak vallja magát. De, ha ez a világ legszegényebb országa, akkor mitől is olyan boldogok az itt élő emberek? Talán a buddhista vallási identitásukból kiindulva, de a bhutániak tisztában vannak azzal, hogy a boldogság nem az anyagi javaktól függ, hanem kizárólag belülről fakad. [11]

Noha ők a világ legszegényebb emberei, mégis mosolyban, kedvességben és segítőkészségben ők a leggazdagabbak. Itt a legalacsonyabb a bűnözés, a depressziós, az alkoholizmus és egyéb káros szenvedélytől való függőség. Nomád életkörülmények között élnek és lehet, hogy pont emiatt képesek egészen másra koncentrálni, nem pedig arra, hogy folyamatosan az anyagi javakat hajkurásszák, remélve, hogy egyszer majd boldogok lesznek. [12]

Ebből a szemléletes példából következik, minden feltevés ellenére, hogy a boldogság és a jövedelem nincsenek egymással szoros összefüggésben.

6. Kutatásunk kiértékelése

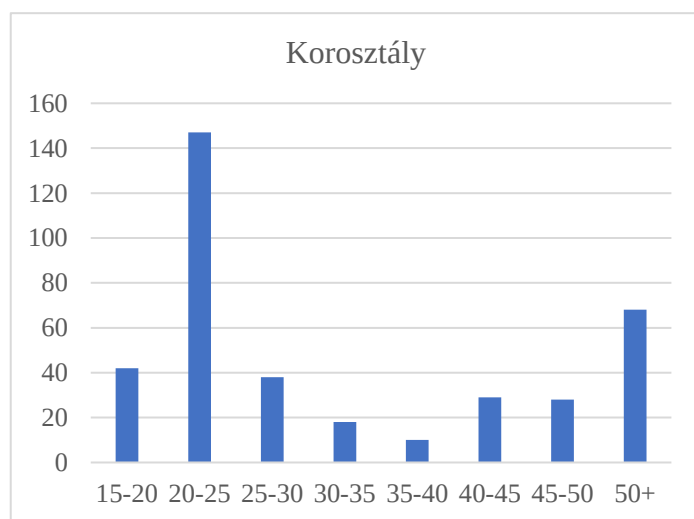
A kutatásunk célja az volt, hogy alátámasszuk, hogy a boldogság semmilyen külső tényezőtől – legyen az pénz, anyagi javak – nem függ. Valamint, hogy próbáljunk összefüggéseket keresni az olyan tényezők között, mint a képzettségi szint, jövedelem, elégedettség érzése. Arra is kíváncsiak voltunk, hogy az embereknek napjainkban mi a fontossági sorrendjük a család, jövedelem vagy a karrier.

Noha a kutatásunk nem reprezentatív, jelen esetben mégis úgy kezeljük és olyan számításokat fogunk vele elvégezni. A minta, amivel dolgozni fogunk nem egyértelműen véletlen minta, ugyanis a kitöltők adatai többsége a fővárosból, valamint az agglomerációból érkezett be. Valamint a korosztály, akihez elért a kérdőív, döntő többségben a 15-25 éves korosztály és az 50 évnél idősebbek volt. Ennek ellenére a magas kitöltőszám miatt véletlen mintaként fogjuk az adatokat feldolgozni. Minden esetben az éta értékét számoltuk ki és ebből vontunk le következtetéseket. Az adatok megtisztítása után 380 beérkezett válasszal végeztük el a kiértékelést.

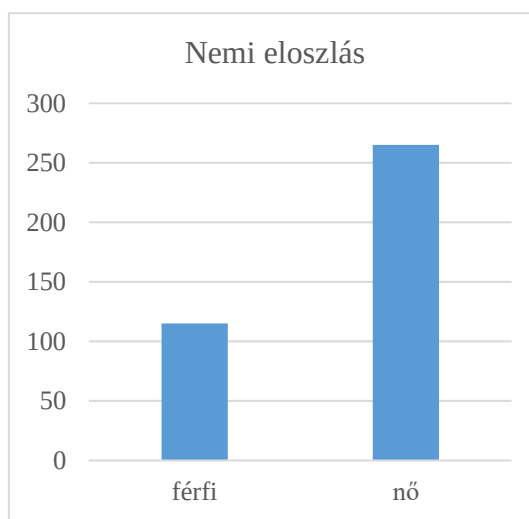
A felmérést google kérdőívvel végeztük és 2022.01.25-től 2022.03.25-ig volt elérhető az interneten.

Az adatok kiértékelését az SPSS programmal készítettük el.

A korosztály, és a nemek aránya, akiket sikerült elérnünk a következőképpen alakul:

A kitöltők életkorának diagramja (saját ábra)

A kitöltők nem szerinti eloszlása (saját ábra)

Először is a nemek és a legfelsőbb iskolai végzettség közötti kapcsolatot vizsgáltuk meg. Itt a számításokból az látszik, hogy várakozásunknak megfelelően, nagyon gyenge kapcsolat van a kettő ismerv között, tehát a nemek eloszlása kevésbé befolyásolja az iskolai végzettséget.

Directional Measures ^[1]

				Value
Nominal by Interval ^[2]	Eta	Nem: Dependent		.121
		Legfelsőbb iskolai végzettség: Dependent		.021

Ezt követően a legfelsőbb iskolai végzettséget és a fizetéssel való elégedettséget hasonlítottuk össze, ebben az esetben is gyenge kapcsolatot kaptunk.

Directional Measures

				Value
Nominal by Interval	Eta	Legfelsőbb iskolai végzettség: Dependent		.120
		Mennyire elégedett a fizetésével? Dependent		.108

Kutatásunk kezdetén úgy gondoltuk, hogy azok az emberek, akik magasabb iskolai végzettséggel rendelkeznek, valamint -valószínűsíthetően- magasabb a fizetésük is, boldogabbak lehetnek, mint azok az emberek, akik kevésbé jól fizető állással rendelkeznek, mert valamilyen okból kifolyólag nem tanultak tovább. Úgy gondoltuk, hogy a magasabb fizetéssel rendelkező egyének jobb életkörülményeket tudnak maguknak és családjuknak megteremteni, így elégedettek lehetnek mind az életükkel, mind a fizetésükkel.

Az előző bekezdésben az éta meghatározásával viszont ezt a hipotézist el kell vetnünk, ugyanis a két tényező vizsgálatakor gyenge kapcsolatot véltünk felfedezni az iskolai végzettség és a fizetéssel való elégedettség között. Ez arra enged következtetni minket, hogy nem számít kinek milyen magas az iskolai végzettsége, diplomája, vagy csak érettségije van, elégedetlen lesz a fizetésével.

^[1]: Iránymutatók, amelyeket az adott sokaság vizsgálatára használuk

^[2]: Az egyes változóopciók közötti meghatározott intervallum

Bruttó egy főre jutó átlagkereset, legfelsőbb iskolai végzettség: Kereszt táblázat

		Legfelsőbb iskolai végzettség:							Total
		8 általános	szakképzés	érettségi	foszk	BSc	MSc	PhD	
Bruttó egy főre jutó átlagkereset:	200.000 alatt	10	6	81	10	24	4	1	136
	200.000 – 300.000	4	4	55	12	17	13	2	107
	300.000 – 400.000	1	2	20	8	16	12	4	63
	400.000 – 500.000	0	1	7	2	9	8	0	27
	500.000 felett	1	1	7	5	13	19	1	47
Total		16	14	170	37	79	56	8	380

Directional Measures

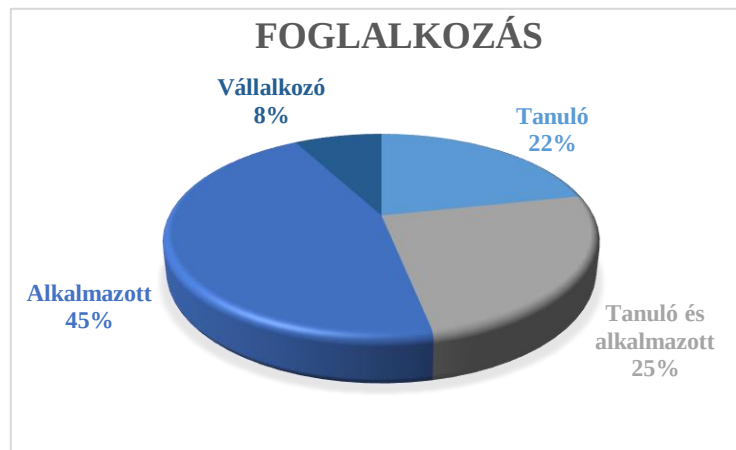
				Value
Nominal by Interval	Eta	Bruttó egy főre jutó átlagkereset:	Dependent	.429
		Legfelsőbb iskolai végzettség:	Dependent	.413

A kérdőív kiértékelése előtt úgy gondoltuk, hogy azok az emberek, akiknek magasabb az iskolai végzettsége, nagyobb egy főre jutó átlagkeresettel rendelkeznek, mint azok, akik kevésbé tanultak. Általánosságban elmondható, hogy az emberek többsége azért tanul tovább, mert abban reménykedik, hogy a magasabb iskolai végzettség miatt jobban fizető állást találhat később.

A bruttó egy főre jutó átlagkeresetet és a legfelsőbb iskolai végzettséget összehasonlítva már a fentebb található táblázatból is látszik, hogy van egyfajta kapcsolat a két kérdés között, ezt a számok is mutatják, hiszen egy közepesen erős kapcsolatról beszélhetünk, tehát van összefüggés a két adat között. Minél magasabb valakinek az iskolai végzettsége, annál többet keres.

Ennek ellenére elmondható az is, hogy mivel ez egy közepesen erős érték, sajnos nem minden esetben van ez így. Az életben sajnos több példa is jelentkezik erre a problémára. Az egészségügyben dolgozók, a tanárok, a fejlesztő mérnökök és még több munkaterületen dolgozóknál is megfigyelhető ez a jelenség.

Az alábbi diagrammon a kitöltők jelenlegi foglalkozása látszik:

A kitöltők foglalkozásainak diagramja (saját ábra)

Ezekből az adatokból látszik, hogy a kitöltőink 45%-a alkalmazott, és 47%-a tanuló, valamint a tanulók 53% a tanulás mellett alkalmazott is, tehát valamilyen munkát vállal.

A kitöltők 8%-a vállalkozó.

Directional Measures

			Value
Nominal by Interval	Eta	Ön mennyire elégedett az életével?	.206
		Dependent	
		Párkapcsolati státusz: Dependent	.251

Az étellel való elégedettség és a párkapcsolati státusz között sincsen akkora függés, mint amire számítottunk. Ebből következtethetünk arra, hogy a párkapcsolat amerre, minden ember vágyik, mégsem hoz akkora boldogságot az életbe, mint amire várnánk.

Directional Measures

			Value
Nominal by Interval	Eta	Mennyire elégedett a fizetésével? Dependent	.377
		Ön mennyire elégedett az életével? Dependent	.370

A fizetéssel való elégedettség és az élettel való elégedettség között már egy kicsivel magasabb függést figyelhetünk meg, mint az előbbieken a párkapcsolat és az elégedett élet között. Mindebből arra tudunk következtetni, hogy a kereset jobban befolyásolja az elégedettséget és a boldogságot, mint a párkapcsolat.

Mindezek után vizsgáltuk az élettel való elégedettséget a barátok, a lakókörnyezet és a család függésében. Ezekben a számításokban is nagyon érdekes eredményeket figyelhettünk meg, miszerint a lakókörnyezett jobban befolyásolja az élettel való elégedettséget, mit barátok. Mégis a vizsgálatok közül a család a legnagyobb befolyásoló tényező, noha még ebben az esetben is egy viszonylag gyenge függésről beszélhetünk.

Directional Measures

			Value
Nominal by Interval	Eta	Mennyire elégedett a barátaival, mennyire számíthat rájuk? Dependent	.295
		Ön mennyire elégedett az életével? Dependent	.296

Directional Measures

			Value
Nominal by Interval	Eta	Mennyire elégedett a családjával, mennyire számíthat rájuk? Dependent	.362
		Ön mennyire elégedett az életével? Dependent	.345

Directional Measures

			Value
Nominal by Interval	Eta	Mennyire elégedett a lakókörnyezetével? Dependent	.335
		Ön mennyire elégedett az életével? Dependent	.343

6.1 Narkotikumok és a boldogság közötti összefüggések

Kutatásunk előtt azt gondoltuk, hogy emberek többsége azért fogyaszt alkoholt és azért dohányzik, mert egyfajta boldogság érzetet nyújtanak nekik ezek a narkotikumok. Viszont a dohányzás, alkoholfogyasztás és az élettel való elégedettség között nagyon gyenge kapcsolat van. Következésképpen se a dohányzás, se az alkoholfogyasztás nem mérvadó befolyásoló tényezője a boldogságnak, az élettel való elégedettségnek.

A National Library of Medicine egyik írásában is megfogalmazták ezt a problémát: kevés összefüggést találtak az alkoholfogyasztás és a jólét, valamint boldogság között. [13]

Sok tudományos cikk csak arról ír, hogy az alkoholfogyasztás mennyire káros az egészségre, valamint milyen negatív következményei vannak annak, ha valaki iszik. Nyilvánvaló, hogy a fő célja ezeknek a termékeknek a pillanatnyi örömszerzés és egyfajta bódult, tompított állapot elérése az egyéneknél, valamint marketing szempontból, hogy minél többet vásároljanak a termékekből. A kitöltők 14,9%-a gondolja azt, hogy az alkoholfogyasztás segíti őt abban, hogy boldogabb

legyen, 78% vélte úgy, hogy az alkohol nem segíti őt a boldogság elérésében, a maradék 7,1% pedig el sem gondolkozott azon, hogy valójában boldogabb lesz-e az alkoholfogyasztástól. [14]

A dohányzás esetében a kitöltők 6%-a gondolja, hogy a dohányzás segíti őt a boldogság elérésében, 85,6%-a gondolja, hogy nem segíti őt és 8,4% nem gondolkozott el azon, hogy boldogabb lesz-e attól, hogy dohányzik.

Directional Measures

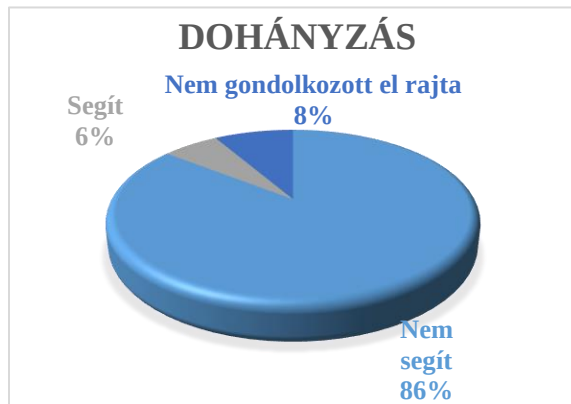
			Value
Nominal by Interval	Eta	Ön milyen rendszerességgel dohányzik? Dependent	.261
		Ön mennyire elégedett az életével? Dependent	.245

Directional Measures

			Value
Nominal by Interval	Eta	Ön milyen rendszerességgel fogyaszt alkoholt? Dependent	.100
		Ön mennyire elégedett az életével? Dependent	.106

A dohányzás esetében a kitöltők 6%-a gondolja, hogy a dohányzás segíti őt a boldogság elérésében, 85,6%-a gondolja, hogy nem segíti őt és 8,4% nem gondolkozott el azon, hogy boldogabb lesz-e attól, hogy dohányzik.

Mind az alkoholfogyasztás, mind a dohányzás esetében az adatokat az alábbi diagrammok szemléltetik:

A dohányzás és a boldogság (saját ábra)

Az alkoholfogyasztás és a boldogság (saját ábra)

Ön milyen rendszerességgel dohányzik, Ön szerint a dohányzás segít-e abban, hogy boldogabb élete legyen: Kereszt táblázat

		Ön szerint a dohányzás segít-e abban, hogy boldogabb élete legyen?			Total
		igen	nem	nem gondolkoztam még rajta	
Ön milyen rendszerességgel dohányzik?	soha	5	226	17	248
	alkalmanként	5	51	4	60
	naponta	11	50	11	72
Total		21	327	32	380

A fenti táblázatból az is kiderül, hogy noha arányaiban sokan gondolják, azt, hogy a dohányzás nem boldogít, mégis csinálja. Illetve, aki soha nem dohányzott ők ítélik el a legjobban a dohányzást és gondolják azt, hogy a dohányzás nem tesz boldoggá.

Az arány hasonló azoknál, akik alkoholt fogyasztanak. A többség, különösen azok, akik alkalmanként fogyasztanak alkoholt úgy vélik, hogy egyáltalán nem okoz boldogságérzetet az alkoholfogyasztás. [15]

Ön milyen rendszerességgel fogyaszt alkoholt, Ön szerint az alkoholfogyasztás segít-e abban, hogy boldogabb élete legyen: Kereszt táblázat

		Ön szerint az alkoholfogyasztás segít-e abban, hogy boldogabb élete legyen?			Total
		igen	nem	nem gondolkoztam még rajta	
Ön milyen rendszerességgel fogyaszt alkoholt?	soha	0	57	4	61
	alkalmanként	49	235	21	305
	naponta	6	6	2	14
Total		55	298	27	380

A dohányzást és az alkoholfogyasztást most összevetettük a legfelsőbb iskolai végzettséggel, ahol szintén nem találtunk erős kapcsolatot. Kutatásunk kezdetén úgy gondoltuk, hogy azok az emberek, akik tanultabbak és jobb életkörülményeik vannak, azoknál kisebb lesz az alkohol fogyasztási arány, ennek ellenére az éta meghatározásakor az értékek arra engednek következtetni minket, hogy nincsen összefüggés az iskolai végzettség és az alkoholfogyasztás között.

Directional Measures

					Value
Nominal by Interval	Eta	Ön milyen rendszerességgel			.223
		dohányzik? Dependent			
		Legfelsőbb iskolai végzettség: Dependent			.196

Directional Measures

					Value
Nominal by Interval	Eta	Ön milyen rendszerességgel fogyaszt			.120
		alkoholt? Dependent			
		Legfelsőbb iskolai végzettség: Dependent			.033

6.2 További vizsgálatok

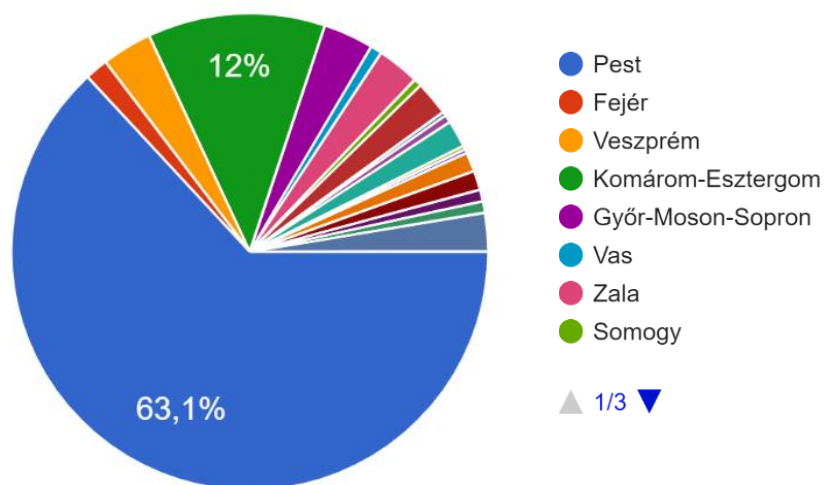
Vizsgáltuk a válaszadók megyénkénti eloszlását és az életkor alapján az átlagkeresetét is.

Itt látható, hogy a kitöltők 63,1%-a Pest megyében lakik. Ebből az okból kifolyólag tisztában vagyunk azzal, hogy nem tökéletesen véletlen mintáról van szó.

Melyik megyében lakik?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Bács-Kiskun	2	.5	.5	.5
	Baranya	9	2.4	2.4	2.9
	Békés	1	.3	.3	3.2
	Borsod-Abaúj-Zemplén	3	.8	.8	3.9
	Csongrád-Csanád	7	1.8	1.8	5.8
	Fejér	6	1.6	1.6	7.4
	Győr-Moson-Sopron	13	3.4	3.4	10.8
	Hajdú-Bihar	10	2.6	2.6	13.4
	Heves	5	1.3	1.3	14.7
	Jász-Nagykun-Szolnok	1	.3	.3	15.0
	Komárom-Esztergom	46	12.1	12.1	27.1
	Nógrád	5	1.3	1.3	28.4
	Pest	239	62.9	62.9	91.3
	Somogy	2	.5	.5	91.8
	Szabolcs-Szatmár-Bereg	3	.8	.8	92.6
	Tolna	1	.3	.3	92.9
	Vas	3	.8	.8	93.7
	Veszprém	13	3.4	3.4	97.1
	Zala	11	2.9	2.9	100.0
	Total	380	100.0	100.0	

A kitöltők megyénkénti eloszlása

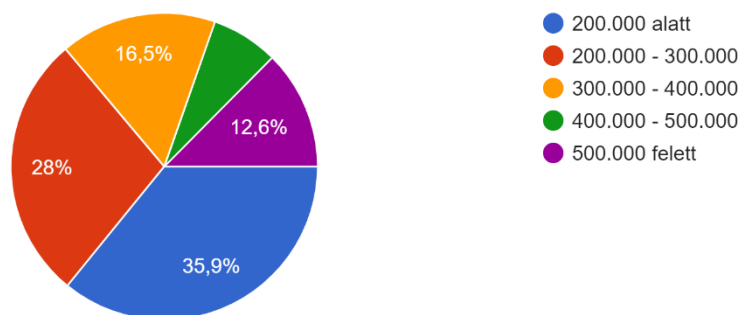

A kitöltők megyénkénti eloszlása (saját ábra)

Életkor, bruttó egy főre jutó átlagkereset: Kereszt táblázat

		Bruttó egy főre jutó átlagkereset:					Total
		200.000 alatt	200.000 – 300.000	300.000 – 400.000	400.000 – 500.000	500.000 felett	
Életkor:	15-20	27	11	2	1	1	42
	20-25	79	33	16	9	10	147
	25-30	5	7	11	4	11	38
	30-35	2	3	7	3	3	18
	35-40	0	4	2	0	4	10
	40-45	8	11	5	1	4	29
	45-50	6	12	6	1	3	28
	50+	9	26	14	8	11	68
Total		136	107	63	27	47	380

Az egy főre jutó bruttó átlagkereset alakulása diagrammal szemléltetve:

Bruttó átlagkereset diagramja (saját ábra)

6.3 Hipotézis vizsgálatok, függetlenség vizsgálatok

A függetlenség vizsgálat során vizsgáltuk, hogy a „Mennyire elégedett az életével”, valamint a „Mennyire elégedett a fizetésével” kérdések között fedezhető-e fel kapcsolat, és ha igen, akkor mennyire erős/gyenge a kapcsolat a két ismerv között. A mintát 95%-os konfidencia intervallumban vizsgáltuk meg.

A nullhipotézisünk során azt állapítottuk meg, hogy az elégedett élet és az elégedett fizetés közötti kapcsolat független. Az alternatív hipotézis során pedig azt határoztuk meg, hogy a kettő ismerv között van kapcsolat.

Mivel a szignifikancia szint kisebb, mint 0,001 a nullhipotézist elvetjük, tehát van kapcsolat a két ismerév között.

One-Sample Test ^[1]

Test Value = 0

		t	df	Significance		Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
				One-Sided p	Two-Sided p		Lower	Upper
Ön mennyire elégedett az életével?	7	78.32	379	<.001	<.001	3.742	3.65	3.84
Mennyire elégedett a fizetésével?	4	50.65	379	<.001	<.001	3.184	3.06	3.31

^[1]: Egypróbás teszt

One-Sample Test

Test Value = 0

	t	df	Significance		Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
			One-Sided p	Two-Sided p		Lower	Upper
Legfelsőbb iskolai végzettség:	28.426	379	<.001	<.001	2.508	2.33	2.68
Ön mennyire tartja fontosnak a life-long learning-et (életre szóló tanulást)?	91.608	379	<.001	<.001	4.226	4.14	4.32

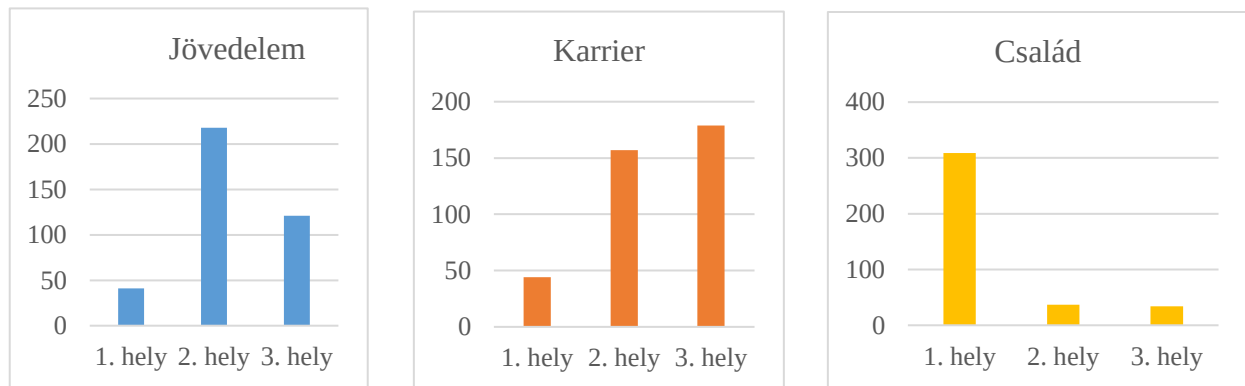
Ebben a függetlenség vizsgálatban azt szeretnénk vizsgálni, hogy a legfelsőbb iskolai végzettség és a life-long learning között található-e összefüggés, vagy sem. Itt is 95%-os szignifikancia intervallumot használtunk.

A nullhipotézisünk az volt, hogy a legfőbb iskolai végzettség és a life-log learning között független a kapcsolat. Az alternatív hipotézis pedig az volt, hogy a két ismerv között függés van. A beérkezett adatok és a szignifikancia szint alapján elmondható, hogy a két ismerv között van függés, tehát a nullhipotézist elvetjük.

A life-long learning-hez szorosan kapcsolódó kérdésünk volt, hogy szívesen tanulna-e tovább, melyre a kitöltők 68%-a igennel válaszolt, a maradék 32% pedig nemmel. A beérkezett adatokból látható az is, hogy a kitöltők 94%-a vállalna továbbképzést azért, hogy fejlessze önmagát. Ennek következtében egy új kérdést állítottunk fel: ha az embereknek több lehetősége lenne továbbképzésekre, önfejlesztési lehetőségekre, boldogabbak lennének?

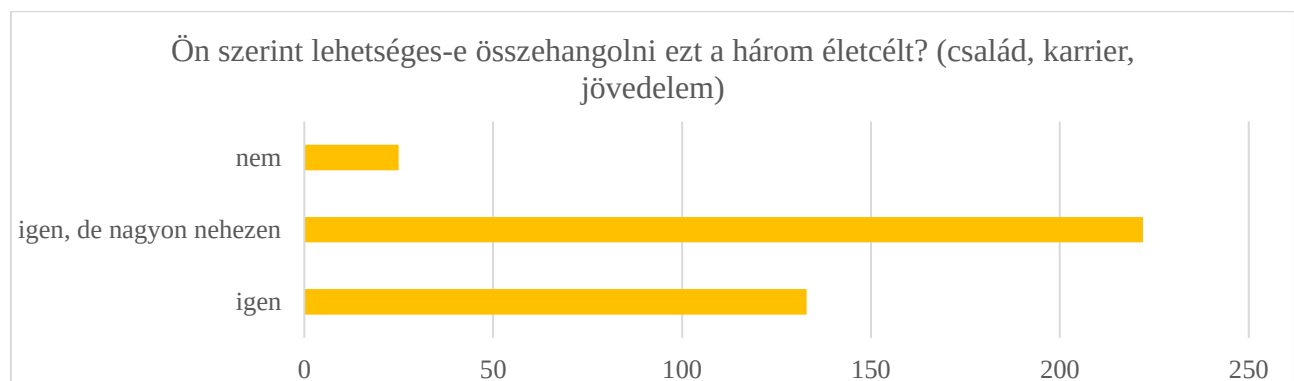
Ezt a kérdést egy következő kutatásban szívesen megvizsgálnánk.

Kérdéseink között szerepelt az is, hogy a válaszadók tegyék sorrendbe a fenti három életcélt. Várakozásainknak megfelelően, egyértelműen látszik, hogy az embereknek a család szerepel az első helyen, ezt tartják a legfontosabbnak. Majd a második helyen a jövedelem áll és utána a karrier.

Jövedelem, karrier és család fontossági sorrendbe állított ábrái (saját ábrák)

Majd azt is megkérdeztük, hogy a válaszadók szerint mennyire lehet összehangolni ezt a három életcélt. Három lehetőség közül választhattak, „igen”, „nem”, „igen, de nagyon nehezen”. Ennél a kérdésnél a legtöbb válasz arra érkezett, hogy igen, össze lehet hangolni, de nagyon nehezen.

A három életcél összehangolását kimutató diagram (saját ábra)

Meglepő volt számunkra az is, hogy annak ellenére, hogy a kitöltők többségénél a családcentrikus látásmód a jellemző, a kitöltők 72%-a szerint nem fontos a házasságkötés ahhoz, hogy valaki boldog legyen.

One-Sample Test

Test Value = 0

	t	df	Significance		Mean Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
			One-Sided p	Two-Sided p		Lower	Upper
Ön szerint fontos-e a házasságkötés a boldogság eléréséhez?	12.26	379	<.001	<.001	.284	.24	.33
Állítsa a boldogság szempontjából fontossági sorrendbe az alábbiakat: [család]	40.36	379	<.001	<.001	1.276	1.21	1.34

Ön szerint fontos-e a házasságkötés a boldogság eléréséhez, állítsa a boldogság szempontjából fontossági sorrendbe az alábbiakat: (család): Kereszt táblázat

	Állítsa a boldogság szempontjából fontossági sorrendbe az alábbiakat: [család]			Total
	család	jövedelem	karrier	
Ön szerint fontos-e a házasságkötés a boldogság eléréséhez?	222	26	24	272
	87	11	10	108
Total	309	37	34	380

Directional Measures

			Value
Nominal by Interval	Eta	Ön szerint fontos-e a házasságkötés a boldogság eléréséhez? Dependent	.012
		Állítsa a boldogság szempontjából fontossági sorrendbe az alábbiakat: [család] Dependent	.011

Az adatokból leolvashatjuk tehát, hogy még azoknál az embereknél is, akiknél a család áll az első helyen, 222 ember szerint nem fontos a házasság a boldogság eléréséhez.

6.4 Következtetések

Az alaphipotézisünk az volt, hogy a boldogság és az átlagkereset, környezet, család, barátok, lakóhely stb. nincsenek hatással egymásra. Ezt az elméletet több kutatás és több pszichológiai elmélet is alátámasztja. Noha a közhiedelemben mégis az a legelterjedtebb, hogy majd akkor leszünk boldogok, ha többet keresünk, ha nagyobb házunk lesz, ha jobb autónk lesz stb. Igaz, hogy valóban elengedhetetlen egy bizonyos szintig az, hogy valamiből meg tudjunk élni, tudjunk hol lakni, mégis a valós boldogsághoz mindezek a dolgok kevésnek bizonyulnak.

Ezt az elméletet a kutatásunk is alátámasztja, hiszen nem találtunk erős összefüggéseket sehol sem. Ebből következik, hogy az igazi, valós boldogság, amelyet megfogalmaztunk, belülről fakad és nem pedig a materiális élvezetektől.

A kérdőívben feltettünk egy olyan kérdést, hogy mit tesznek azért a kitöltők, hogy boldogabbak legyenek. Az utazás, társas kapcsolat építése, az önfejlesztés és a sport kimagaslóan sok kitöltő között szerepelt.

Felhasznált irodalom

- [1] ANKINSON, HILGARD (2005): Pszichológia, Budapest
- [2] Oxford Reference: happiness
(<https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/oi/authority.20110803095920360>)
- [3] CSÍKSZENTMIHÁLYI Mihály (1991): Flow az Áramlat, Budapest
- [4] Csíkszentmihályi Mihály (1997): Az öröm művészete, Flow a mindennapokban, New York
- [5] JOSEPH Stiglitz (2018): GDP is not a good measure of wellbeing it's too materialistic
(<https://www.theguardian.com/business/2018/dec/03/gdp-wellbeing-health-education-environment-joseph-stiglitz>)
- [6] John Helliwell, Richard Layard, Jeffrey Sachs (2012): World Happiness Report
(https://s3.amazonaws.com/happiness-report/2012/World_Happiness_Report_2012.pdf)
- [7] Szondy Máté (2007): Anyagi helyzet és boldogság: kapcsolat individuális és nemzetközi szinten: (<http://real.mtak.hu/58206/1/mental.8.2007.4.3.pdf>)
- [8] Department for International Development (2015): Why Corruption Matters
- [9] npr: The Birthplace Of 'Gross National Happiness' Is Growing A Bit Cynical
(<https://www.npr.org/sections/parallels/2018/02/12/584481047/the-birthplace-of-gross-national-happiness-is-growing-a-bit-cynical?t=1650393128547>)
- [10] The GDP paradox: Jeroen C.J.M. van denBergh
(<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0167487008001141>)
- [11] Oxford Poverty and Human Development Initiative: Bhutan's Gross National Happiness Index
(<https://ophi.org.uk/policy/gross-national-happiness-index/>)
- [12] DR. KUNOS István (2016): A coaching-gal rokon eszmerendszerek – avagy a boldogság titka (<http://real.mtak.hu/102016/1/Acoaching-galrokoneszmerendszerek.pdf>)
- [13] Can alcohol make you happy? A subjective wellbeing approach: Ben Baumberg Geiger, George MacKerron (<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/27043371/>)

[14] Hedonism and Happiness: Ruut Veenhoven (2003)

(<https://link.springer.com/article/10.1023/B:JOHS.00000005719.56211.f0>)

[15] KSH: A népesség megoszlása alkoholfogyasztási szokások szerint

(https://www.ksh.hu/stadat_files/ege/hu/ege0038.html)

Mellékletek

A kérdőív linkje:

https://docs.google.com/forms/d/161grhU7r1wJ9_XUn55bXGFV23pn1fMB4FykN9NkKFTc/edit?ts=61f02422